

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain muuttamisesta ja työttömyyskassalain 29 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tulkintavaikeuksien poistamiseksi ja yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi esityksessä ehdotetaan, että lukion tai peruskoulun päivälinjalla opiskelevaa pidetään päätoimisena opiskelijana lukukauden päättymiseen asti. Lisäksi esityksessä ehdotetaan laajennettavaksi työttömyyskassojen keskuskassan hallintoneuvoston kokoonpanoa. Työttömyysturvalakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työttömyyspäivärahaan ei ole oikeutta henkilöllä siltä ajalta, jolta hänellä on oikeus saada työnantajalta irtisanomisajan palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta.

Työttömyysturvalain 5 §:n 6 momentin muuttamisesta aiheutuisi valtiolle säästöä noin 10 miljoonaa markkaa.

Esitys liittyy osittain valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1992.

Työttömyysturvalain muutokset ovat tarkoitettuja tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992, kuitenkin siten, että 5 §:n 1 momentin 13 kohta tulisi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1992. Työttömyyskassalain muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1992 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Työttömyysturvalaki

Työttömyysturvalain (602/84) 2 §:n mukaan työttömyyspäivärahaa maksetaan työttömän työnhakijan toimentulon turvaamiseksi ja työttömyydestä aiheutuvien taloudellisten menetysten korvaamiseksi tai lieventämiseksi. Näin ollen henkilölle, jolla on oikeus saada työnantajalta palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta, ei ole perusteita maksaa työttömyyspäivärahaa. Tämän vuoksi ehdotetaan työttömyysturvalain 5 §:ää muutettavaksi siten, että työttömyyspäivärahaan ei ole oikeutta henkilöllä siltä ajalta, jolta hänellä on oikeus saada työnantajalta lain tai työehtosopimuksen taikka työehtosopimuksen mukaista irtisanomisajan palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta.

Työttömyysturvalain 5 §:n 1 momentin 10 kohdan (98/90) mukaan työttömyyspäivärahaan ei ole oikeutta henkilöllä, joka on katsottava päätoimiseksi opiskelijaksi. Pykälän 6 momentin mukaan opiskelu katsotaan päätoimiseksi silloin, kun se on esteenä kokoaikaisen työn vastaanottamiselle.

Voimassa olevaa lakia on tulkittu siten, että lukion viimeisellä luokalla oleville oppilaille on myönnetty työttömyyspäiväraha kuuden viikon kuluttua ylioppilaskirjoitusten päättymisestä, mikäli työpaikkaa ei ole voitu osoittaa. Osa abiturienteista on voinut saada työttömyyspäivärahaa ennen lukukauden päättymistä. Abiturielit ovat näin ollen voineet saada työttömyysturvaa opintojen vielä jatkuessa. Sama tilanne on saattanut esiintyä myös peruskoulun viimeisellä luokalla olevien kohdalla. Opintotukea myönnettäessä lukio-opinnot katsotaan päättyneiksi silloin, kun asianomainen saa

päästötodistuksen, koska tutkintoon liittyviä kuulusteluja voi olla vielä toukokuussa.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan, että lukion tai peruskoulun päivälinjalla opiskelevaa pidetään päätoimisena opiskelijana lukukauden päättymiseen saakka. Lain 13 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kuuden viikon aika luettaisiin siitä päivästä lukien, jona henkilö on tullut työmarkkinoille. Tällöin määräaika kuluisi myös siinä tapauksessa, että henkilö tulee työmarkkinoille työn kautta. Vastaava tekninen muutos esitetään tehtäväksi myös 9 §:n 4 momenttiin.

1.2. Työttömyyskassalaki

Työttömyyskassalain (603/84) 29 §:n 2 momentin mukaan työttömyyskassojen keskuskassan säännöt vahvistaa ja sen ylintä päätösvaltaa käyttävän toimielimen jäsenet nimittää valtioneuvosto työnantajien edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.

Työttömyyskassojen keskuskassan voimassa olevat säännöt on vahvistettu 13 päivänä lokakuuta 1960. Tämän jälkeen työnantajajärjestöissä on tapahtunut muutoksia ja nimenvaihdoksia. Lisäksi julkisella sektorilla on toteutettu virkaehtosopimusjärjestelmä ja perustettu työnantajalaitokset edustamaan julkista työn-

antajaa. Tämän vuoksi ehdotetaan työttömyyskassojen keskuskassan hallintoneuvoston edustavuutta laajennettavaksi siten, että myös kunnallinen työmarkkinalaitos ja evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunta tulisivat hallintoneuvostossa edustetuiksi.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Työttömyysturvalain 5 §:n 6 momentin muuttamisesta aiheutuisi valtiolle säästöä noin 10 miljoonaa markkaa.

3. Voimaantulo

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992, kuitenkin siten, että lain 5 §:n 1 momentin 13 kohta tulisi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1992.

Laki työttömyyskassalain 29 §:n muuttamisesta ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyysturvalain (602/84) 5 §:n 1 momentin 11 ja 12 kohta sekä 6 momentti, 9 §:n 4 momentti ja 13 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 11 ja 12 kohta 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetussa laissa (620/91), 5 §:n 6 momentti 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1367/90) sekä 9 §:n 4 momentti ja 13 §:n 2 momentti 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (98/90), ja

lisätään 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 27 päivänä helmikuuta 1987, 20 päivänä tammikuuta 1989 ja 28 päivänä joulukuuta 1990 annetuilla laeilla (226/87, 69/89 ja 1322/90) sekä mainituilla 28 päivänä joulukuuta 1990 ja 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetuilla laeilla, uusi 13 kohta seuraavasti:

5 §

Työttömyyspäivärahaoikeuden rajoitukset

Työttömyyspäivärahaan ei ole oikeutta henkilöllä:

11) sellaisen vapaan ajalta, joka perustuu lain tai työehtosopimuksen mukaiseen työajan lyhentämiseen;

12) joka saa kuntoutusrahain (611/91) tai työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen mukaista kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen tai sotilasvammalain (404/48) kuntoutusta koskevien säännösten perusteella; tai

13) siltä ajalta, jolta hänellä on oikeus saada työnantajalta lain tai työehtosopimuksen taikka työsopimuksen mukaista irtisanomisajan palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta.

Edellä 1 momentin 10 kohdassa tarkoitetuksi päätoimiseksi opiskeluksi katsotaan opiskelu silloin, kun se on esteenä kokoaikaisen työn vastaanottamiselle. Lukion tai peruskoulun päivälinjalla opiskelevaa pidetään päätoimisena opiskelijana lukukauden päättymiseen asti. Päätoimisella opiskelijalla ei ole oikeutta työttömyyspäivärahaan myöskään opiskelun lomaaikana.

9 §

Oikeus työttömyyspäivärahaan eräissä tapauksissa

Henkilö, joka on ollut yli kolme kuukautta poissa työmarkkinoilta eikä voi esittää hyväksyttävää syytä poissaololleen, ei ole oikeutettu työttömyyspäivärahaan kuuden viikon ajalta siitä päivästä lukien, jona hän on uudelleen tullut työmarkkinoille.

13 §

Oikeus peruspäivärahaan

Henkilöllä, joka tulee ensimmäistä kertaa työmarkkinoille, ei ole oikeutta peruspäivärahaan kuuden viikon ajalta työmarkkinoille tulosta lukien. Edellä sanottua rajoitusta ei kuitenkaan sovelleta henkilöön, joka on tullut työnhakijaksi valmistuttuaan ammattiin oppilaitoksesta, eikä henkilöön, joka on aikaisemmin toiminut yrittäjänä ja jonka voidaan katsoa ammattitaitonsa ja tekemänsä työ huomioon ottaen olleen työmarkkinoilla ja joka on keskeyttänyt tai lopettanut yrittäjätoimintansa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992, kuitenkin siten, että 5 §:n 1 momentin 13 kohta tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1992.

Lain 5 §:n 1 momentin 13 kohtaa sovelletaan henkilöön, jolle irtisanomisilmoitus on annettu lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

2.

L a k i
työttömyyskassalain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyyskassalain (603/84) 29 §:n 2 momentti seuraavasti:

29 §

Työttömyyskassojen keskuskassa

 Keskuskassan säännöt vahvistaa ja sen ylintä päätösvaltaa käyttävän toimielimen jäsenet nimittää valtioneuvosto työnantajien edustavimpien keskusjärjestöjen, kunnallisen työmarkkinalaitoksen ja evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnan ehdotuksesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kuuta 1992.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 1 päivänä marraskuuta 1991

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Eeva Kuuskoski*

1.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyysturvalain (602/84) 5 §:n 1 momentin 11 ja 12 kohta sekä 6 momentti, 9 §:n 4 momentti ja 13 §:n 2 momentti

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 11 ja 12 kohta 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetussa laissa (620/91), 5 §:n 6 momentti 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1367/90) sekä 9 §:n 4 momentti ja 13 §:n 2 momentti 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (98/90), ja

lisätään 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 27 päivänä helmikuuta 1987, 20 päivänä tammikuuta 1989 ja 28 päivänä joulukuuta 1990 annetuilla laeilla (226/87, 69/89 ja 1322/90) sekä mainituilla 28 päivänä joulukuuta 1990 ja 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetuilla laeilla, uusi 13 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Työttömyyspäiväraha-oikeuden rajoitukset

Työttömyyspäivärahaan ei ole oikeutta henkilöllä:

11) sellaisen vapaan ajalta, joka perustuu lain tai työehtosopimuksen mukaisen työajan lyhentämiseen; *tai*

12) joka saa kuntoutusrahalain (611/91) tai työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen mukaista kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen tai sotilasvammalain (404/48) kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

Edellä 1 momentin 10 kohdassa tarkoitetuksi päätoimiseksi opiskeluksi katsotaan opiskelu silloin, kun se on esteenä kokoaikaisen työn vastaanottamiselle. Päätoimisella opiskelijalla ei ole oikeutta työttömyyspäivärahaan myöskään opiskelun loma-aikana.

Ehdotus

5 §

Työttömyyspäiväraha-oikeuden rajoitukset

Työttömyyspäivärahaan ei ole oikeutta henkilöllä:

11) sellaisen vapaan ajalta, joka perustuu lain tai työehtosopimuksen mukaiseen työajan lyhentämiseen;

12) joka saa kuntoutusrahalain (611/91) tai työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen mukaista kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen tai sotilasvammalain (404/48) kuntoutusta koskevien säännösten perusteella; *tai*

13) *siltä ajalta, jolta hänellä on oikeus saada työnantajalta lain tai työehtosopimuksen taikka työ sopimuksen mukaista irtisanomisajan palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta.*

Edellä 1 momentin 10 kohdassa tarkoitetuksi päätoimiseksi opiskeluksi katsotaan opiskelu silloin, kun se on esteenä kokoaikaisen työn vastaanottamiselle. *Lukion tai peruskoulun päivälinjalla opiskelevaa pidetään päätoimisena opiskelijana lukukauden päättymiseen asti.* Päätoimisella opiskelijalla ei ole oikeutta työttömyyspäivärahaan myöskään opiskelun loma-aikana.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Oikeus työttömyyspäivärahaan eräissä tapauksissa

Henkilö, joka on ollut yli kolme kuukautta poissa työmarkkinoilta eikä voi esittää hyväksyttävää syytä poissaololleen, ei ole oikeutettu työttömyyspäivärahaan kuuden viikon ajalta työvoimatoimistoon ilmoittautumisesta lukien.

Henkilö, joka on ollut yli kolme kuukautta poissa työmarkkinoilta eikä voi esittää hyväksyttävää syytä poissaololleen, ei ole oikeutettu työttömyyspäivärahaan kuuden viikon ajalta siitä päivästä lukien, jona hän on uudelleen tullut työmarkkinoille.

13 §

Oikeus peruspäivärahaan

Henkilöllä, joka tulee ensimmäistä kertaa työmarkkinoille, ei ole oikeutta peruspäivärahaan kuuden viikon ajalta työvoimatoimistoon ilmoittautumisesta lukien. Edellä sanottua rajoitusta ei kuitenkaan sovelleta henkilöön, joka on tullut työnhakijaksi valmistuttuaan ammatin oppilaitoksesta, eikä henkilöön, joka on aikaisemmin toiminut yrittäjänä ja jonka voidaan katsoa ammattitaitonsa ja tekemänsä työ huomioon ottaen olleen työmarkkinoilla ja joka on keskeyttänyt tai lopettanut yritystoimintansa.

Henkilöllä, joka tulee ensimmäistä kertaa työmarkkinoille, ei ole oikeutta peruspäivärahaan kuuden viikon ajalta *työmarkkinoille tuloista* lukien. Edellä sanottua rajoitusta ei kuitenkaan sovelleta henkilöön, joka on tullut työnhakijaksi valmistuttuaan ammatin oppilaitoksesta, eikä henkilöön, joka on aikaisemmin toiminut yrittäjänä ja jonka voidaan katsoa ammattitaitonsa ja tekemänsä työ huomioon ottaen olleen työmarkkinoilla ja joka on keskeyttänyt tai lopettanut yritystoimintansa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992, kuitenkin siten, että 5 §:n 1 momentin 13 kohta tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1992.

Lain 5 §:n 1 momentin 13 kohtaa sovelletaan henkilöön, jolle irtisanomisilmoitus on annettu lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

2.

Laki**työttömyyskassalain 29 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyyskassalain (603/84) 29 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

29 §

Työttömyyskassojen keskuskassa

 Keskuskassan säännöt vahvistaa ja sen ylintä päätösvaltaa käyttävän toimielimen jäsenet nimittää valtioneuvosto työntantajien edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.

 Keskuskassan säännöt vahvistaa ja sen ylintä päätösvaltaa käyttävän toimielimen jäsenet nimittää valtioneuvosto työntantajien edustavimpien keskusjärjestöjen, *kunnallisen työmarkkinalaitoksen ja evankelis-luterilaisen kirkon sopimusvaltuuskunnan* ehdotuksesta.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kuuta 1992.*

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

